

VICTORIA COLESNIC

cl. a XII-a, LT „Mircea Eliade”, mun. Chișinău

A(II)Rh+

Ați donat vreodată sânge?

Eu mă consideram basarabeancă. Ignoram cu desăvârșire „moldoveanca” din buletinul meu de identitate, rădăcina ucraineană a numelui meu de familie, stră-străbunica mea italiancă și baștina tatălui meu din apropierea părții celelalte a Nistrului. Însă, într-o zi de luni, voi intra într-un subsol de pe str. Mihai Eminescu, voi rămâne impresionată de o formulă inedită de teatru pe o scenă ce ajunge pentru un actor sau doi. Și mă voi lăsa de naționalitate așa cum oamenii se lasă de fumat.

„Teatrul-Spălătorie” reprezintă un concept nou în sfera dramaticului, ce pare să întrunească suflul poeziei ultimelor decenii sub egida Nicolettei Esinencu. La limita zguduitoare a realității, piesele acesteia sunt prin excelență ironice și adevărate. Prin intermediul monologurilor/dialogurilor și al unui stil direct, poetic-sarcastic, dramele relevă probleme existențiale, teribil de actuale și incomode: sistemul de învățământ, educația sexuală, patriotismul drept noțiune, și nu sentiment, și multe altele.

A(II)Rh+ vorbește într-o manieră nebănuită despre discriminare, eul dramatic fiind un medic ce colectează sânge de la donatori. El simbolizează prototipul omului ce discriminează după orice criteriu. Pe lângă întrebările umiltoare pe care este obligat să le adreseze, protagonistul nu ezită să-și manifeste preferințele rasiale, sexuale, sociale, naționaliste. El este reprezentantul tuturor stereotipurilor adânc înrădăcinate în mințile oamenilor. În mod instigator, el întreabă: „Ești român? Cum poți fi tu român, dacă ai nume rus? Ați donat vreodată sânge?”. Eul dramatic este tipul naționalistului artificial, care vociferează: „Țara mea e cea mai frumoasă țară din lume! Țara mea e cea mai curajoasă țară din lume! Țara mea e cea mai țară din lume! Că doar nu e Paraguay, a? E țara mea!”

Piesa *A(II)Rh+* prezintă nu doar convingeri și orientări discriminatorii; drama ia proporții mult mai ample. Protagonistul este înfățișat în postura de părinte ce, prin intermediul influenței pe care o exercită asupra fiicei sale, o impulsionează să-i urmeze viziunile. Însă fata se îndrăgostește de un tânăr de culoare, iar protagonistul, cuprins de o ură

nestăpănită, recurge la forma inferioară a educației – la violență. Astfel, agresiunea apare și ca cea mai frecventă manifestare a comportamentului discriminatoriu. În acest moment, piesa ajunge la limita poeticului. Stereotipul legat de căsătoriile interetnice, considerate nefavorabile, sortite eșecului conjugal, se confruntă cu ideea idealistă conform căreia dragostea nu are hotare.

Discernerea eului dramatic ajunge la cote maxime în momentul în care acesta stabilește grupa sangvină drept criteriu de distincție: „*A(II)Rh+* se consideră cea mai bună grupă de sânge”. Această reacție afectivă este într-atât de puternică încât protagonistul refuză introducerea unei cantități de sânge în venele fiicei sale, aflată pe patul morții, întrucât consideră sângele unui negru unul profanat. Naționalismul (patriotard, de fapt) depășește dorința de a-și salva propriul copil. Certitudinea cu care protagonistul susține afirmații îngrozitoare șochează spectatorul, după care, inconștient, îl trimite la opusul acestor afirmații.

...Declarațiile epatante mă vor face să contest existența unei asemenea realități necruțătoare, bătăile reverberante ale inimilor actorilor, din boxe, vor coincide întocmai cu ale mele. „Nume. Prenume. Naționalitate” – se vor întreba reciproc actorii... Tăcerea instaurată va însemna mai mult decât toate sloganurile proclamate împotriva discriminării. O tăcere de nepătruns.

Oamenii din jur vor deveni doar oameni, fără a fi caracterizați de culoarea pielii, de factura părului și sau de clasa socială. Prin vene îmi va curge sânge omenesc, fără grupă. Granițele dintre rase, categorii și grupuri vor fi șterse. Și voi părăsi sala „Teatrului-Spălătorie” completamente universală.